

2 WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Bartkowiak

3 Sędziowie: Ewa Taberska

Mariusz Sygreła

4 Protokolant: apl. radc. Adam Kałużny

5 przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Grunwald w Poznaniu Nataszy Wojtczak

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2020 r.

sprawy skazanego **M. M. (nazwisko rodowe Z.)**

na skutek apelacji wniesionych przez skazanego i jego obrońcę

6 od wyroku łącznego Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. akt VIII K 753/19

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. H. kwotę 147,60 złotych (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.
3. Zwalnia skazanego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Mariusz Sygreła Hanna Bartkowiak Ewa Taberska

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 523/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. akt VIII K 753/19

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Rażąca niewspółmierność kary poprzez orzeczenie kary łącznej w wysokości 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, choć okoliczności sprawy przemawiają za wymierzeniem kary w mniejszej wysokości - zarzut podniesiony przez obrońcę skazanego.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>W pierwszej kolejności warto wyjaśnić, iż przy wydawaniu wyroku łącznego sąd winien (czemu Sąd Rejonowy zadośćuczynił w badanej sprawie) badać związki: podmiotowo-przedmiotowy jak i czasowy, zachodzące pomiędzy zbiegającymi się czynami, jako okoliczności istotne dla zastosowania jednej z dyrektyw wymiaru kary łącznej – absorpcji czy kumulacji ustalając czy związek ten jest ścisły, dość odległy lub w ogóle go brak (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa 73/18, Legalis nr 1813581). Dodać jeszcze warto, iż każdorazowo decyzja sądu o wysokości kary łącznej musi uwzględniać z jednej strony, że celem instytucji kary łącznej jest zapewnienia racjonalnego i humanitarnego stosowania kar i środków karnych, ale też nie może pomijać, że kara łączna nie jest</p>		

swoistym narzędziem łagodzenia kar jednostkowych i polepszania sytuacji faktycznej oraz prawnej wielokrotnego sprawcy. Oznacza to w praktyce, że priorytetową zasadą kary łącznej powinna być zasada asperacji, natomiast karę łączną, orzeczoną na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 września 2018 r., sygn. akt II AKa 144/18, Legalis nr 1852052). Wyrokowanie łączne, wbrew odmiennemu stanowisku obrońcy, w żadnym razie nie sprowadza się do automatycznego przyjmowania rozwiązania najkorzystniejszego dla skazanego i wymierzania mu kary łącznej na zasadzie absorpcji, której zastosowanie nie jest obowiązkiem sądu orzekającego, a wręcz przeciwnie powinno mieć charakter wyjątkowy i dotyczyć sytuacji nietypowych. Stosowanie zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie przedstawia się jako obowiązek sądu orzekającego, ani nie stanowi punktu wyjścia przy dokonywaniu oceny wymiaru kary łącznej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 marca 2019 r., sygn. akt II AKa 362/18, Legalis nr 1997972). Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe wskazania Sąd odwoławczy stwierdził, iż Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił okoliczności mające wpływ na wymiar kary łącznej wobec skazanego M. M., a zwłaszcza związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami i uwzględnił je w odpowiednim stopniu przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu zasady częściowej

absorpcji oraz określaniu wymiaru kary łącznej.

Sąd odwoławczy dostrzegł, że obrońca w apelacji podnosił jedynie to, co było korzystne dla skazanego – stosunkowo niski stopień społecznej szkodliwości czynów, za które M. M. został skazany wyrokami wydanymi w sprawach o sygn. akt VI K 164/18 oraz VIII K 1041/18, a także pozytywną opinię o skazanym z Zakładu Karnego we W.. Jednocześnie apelujący całkowicie pominął, że pomiędzy poszczególnymi przestępstwami podlegającymi łączeniu nie zachodził bliski związek przedmiotowy, gdyż występki z art. 222 § 1 kk, z art. 226 § 1 kk i z art. 278 § 1 kk są skierowane przeciwko zupełnie innym dobrom prawnym i zostały popełnione w zgoła odmienny sposób, na szkodę różnych pokrzywdzonych. Przy badaniu związku podmiotowo-przedmiotowego nie można pominąć także tego, że przestępstwo objęte wyrokiem w sprawie o sygn. akt VI K 164/18 zostało popełnione ponad 5 miesięcy wcześniej niż czyn, za który M. M. został skazany wyrokiem w sprawie o sygn. akt VIII K 1041/18. Nie jest to spora odległość czasowa, ale jednocześnie nie jest ona tak niewielka by stwierdzić, że istnieje pomiędzy czynami skazanego bardzo bliski związek czasowy przemawiający za orzeczeniem kary łącznej z istotnie większym uwzględnieniem zasady absorpcji. Ponadto skarżący pominął, iż M. M. jest wielokrotnym sprawcą przestępstw, który był już skazywany 10-krotnie przez sądy karne. Wobec tego obrońca w sposób nieuzasadniony odwoływał się we wniesionym środku odwoławczym jedynie do dwóch wyroków wydanych wobec

M. M., które zostały objęte zaskarżonym wyrokiem łącznym, abstrahując od pozostałych jego licznych skazań. Taki zabieg skarżącego dawał niepełny obraz osoby M. M. i jego stosunku do reguł prawnych. Ponadto Sąd odwoławczy nie zaaprobował twierdzeń apelującego jakoby za wydatnym obniżeniem kary łącznej wobec M. M. miał przemawiać niski stopień społecznej szkodliwości czynów. Okoliczność ta w wyroku łącznym nie miała bowiem znaczenia, gdyż społeczna szkodliwość poszczególnych czynów została oceniona i uwzględniona przy wymiarze kar jednostkowych wynikających z wyroków: VI K 164/18 oraz VIII K 1041/18. Ponadto, niezrozumiałe dla Sądu Okręgowego było odwoływanie się przez skarżącego do tego, że w sprawie VIII K 1041/18 M. M. został uznany za winnego doprowadzenia do kradzieży ruchomości w kwocie niewiele powyżej kwoty granicznej dla uznania czynu za wykroczenie. To również, podobnie jak społeczna szkodliwość czynu, nie mogło zostać ponownie badane przy określaniu kary w wyroku łącznym, a zostało wyważone w wymiarze kary za ten konkretny występki z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 12 kk i art. 64 § 1 kk. Wszystkie wymienione przez obrońcę okoliczności nie przemawiały za zastosowaniem wobec M. M. zasady absorpcji w większym zakresie aniżeli uczynił to Sąd Rejonowy. Odnosząc się jeszcze do opinii o skazanym z Zakładu Karnego we W., Sąd II instancji przypomina, że okoliczności osobopoznawcze odnoszące się do skazanego, nie mają pierwszorzędno znaczenia przy kształtowaniu kary łącznej. Znaczenie takie należy bowiem przypisywać relacjom podmiotowo-

przedmiotowym zbiegających się przestępstw (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. akt II AKa 237/09, KZS 2010/2/46). Nie ulega więc wątpliwości, że opinia o sposobie funkcjonowania M. M. w zakładzie karnym, nie miała znaczącej wartości przy wybieraniu zasady określenia wymiary kary łącznej. W tej kwestii, jak już podano powyżej, kluczowe znaczenie miał związek podmiotowo-przedmiotowy oraz czasowy pomiędzy przestępstwami podlegającymi łączeniu. obrońca skazanego nadawał więc tej okoliczności nadmiernie duże znaczenie we wniesionym środku odwoławczym, mocno akcentując jednorazowe regulaminowe nagrodzenie skazanego w trakcie jego pobytu w Zakładzie Karnym.

Uwzględniając wszystko powyższe Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do zaaprobowania stanowiska apelującego o rażącej niewspółmierności wymierzonej skazanemu kary łącznej, gdzie oparto się wyłącznie o chybione założenie o konieczności skorzystania w tej sprawie z zasady absorpcji w większym zakresie aniżeli uczynił to w zaskarżonym orzeczeniu Sąd I instancji. Na marginesie można dodać, że choć obrońca mocno podkreślał, iż wymierzenie kary łącznej zaledwie o 2 miesiące niższej od sumy kar jednostkowych było rażąco niesprawiedliwe, to jednocześnie nie zaproponował jaka kara łączna w okolicznościach badanej sprawy spełniałaby jego zdaniem wymagania kary sprawiedliwej.

Wniosek

<p>Zmiana zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczonej w punkcie I wyroku poprzez orzeczenie kary łącznej przy zastosowaniu zasady asperacji w mniejszym (korzystniejszym dla skazanego) wymiarze.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego zarzutu. Postępowanie odwoławcze nie potwierdziło by Sąd Rejonowy dopuścił się jakichkolwiek błędów w trakcie ustalania i oceniania okoliczności mających wpływ na wymiar kary łącznej (w tym także wybór zasady określania tej kary). Wobec tego nie było podstaw by stwierdzić, że wymierzona przy zastosowaniu zasady asperacji kara łączna 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności była rażąco niewspółmierna.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.2.</p>	<p>Rażąca niewspółmierność kary łącznej - zarzut podniesiony przez skazanego.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Tożsamy treściowo zarzut został już rozstrzygnięty przez Sąd Okręgowy w pkt 3.1. i przedstawiona tam argumentacja w kwestii niewspółmierności orzeczonej w zaskarżonym wyroku kary łącznej</p>		

odnosi się w dużej mierze do zarzutu odwoławczego zgłoszonego przez samego skazanego. Dlatego też by nie powtarzać zawartych w pkt 3.1. rozważań Sąd II instancji ograniczy się w tym miejscu do stwierdzenia, iż stanowisko M. M. o zbyt dużej surowości orzeczonej wobec niego kary łącznej jest bardzo subiektywne i sprzeczne z okolicznościami badanej sprawy, mającymi bezpośredni wpływ na kształt orzeczonej kary łącznej. Dodać jeszcze można, rozwijając stanowisko przedstawione przy okazji analizowania apelacji obrońcy, że sposób funkcjonowania skazanego w warunkach izolacji penitencjarnej ma drugorzędne znaczenie dla wymiary kary łącznej orzekanej w wyroku łącznym. Przyjmując zgodnie z oświadczeniem skazanego M. M., że skazany odbywa karę w systemie programowego oddziaływania, ma przyznawane nagrody, nie przynależy do subkultury więziennej, a nawet podjął pracę na terenie jednostki penitencjarnej i poddał się terapii jako element okoliczności, są to okoliczności wskazujące, że skazany poprawnie funkcjonuje w warunkach więziennych. Taka postawa osadzonego jest przecież wymagana. Jak celnie wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku: „Bezproblemowe funkcjonowanie w warunkach więziennych powinno być normą i wcale nie skutkuje koniecznością znacznego obniżenia kary łącznej.” (wyrok SA z dnia 25 stycznia 2018 r., II AKA 215/17, LEX nr 2463383). Warto tu jeszcze zwrócić uwagę, iż zgodnie z opinią o skazanym z ZK W., cele wykonywania kary pozbawienia wolności nie zostały osiągnięte, a skazany nadal wymaga objęcia oddziaływaniami penitencjarnymi.

Wskazanie to potwierdza słusność i współmierność kary łącznej w wymiarze orzeczonym przez Sąd Rejonowy. Niezbędne jest bowiem utrzymanie izolacji penitencjarnej M. M.w takim wymiarze by osiągnięte zostały cele resocjalizacyjne wobec tego skazanego.

Zdaniem Sądu Okręgowego konieczne jest jeszcze zasygnalizowanie, że z uwagi na istotną zmianę przepisów dotyczących orzekania kar łącznych, która weszła w życie z dniem 24 czerwca 2020 r. aktualnie nie istniałyby wobec M. M.przesłanki umożliwiające połączenie kar ze spraw VI K 164/18 oraz VIII K 1041/18, gdyż czyny objęte tymi wyrokami oddzielało od siebie wydanie orzeczenia w sprawie VI K 164/18, co stanowiłoby przeszkodę dla połączenia tych kar jednostkowych w wyroku łącznym. Uwaga ta choć ma charakter dodatkowy nie jest bez znaczenia dla oceny współmierności orzeczonej kary łącznej, ponieważ ten układ wyroków świadczy o postawie skazanego, który pomimo skazania dopuścił się kolejnego czynu karalnego. W ostatecznym rozrachunku M. M. ma do odbycia karę pozbawienia wolności skróconą o 2 miesiące, co nie miałyby miejsca gdyby wyrok łączny był wydawany na podstawie obecnie obowiązujących regulacji karnomaterialnych.

Wniosek

Wydanie sprawiedliwego wyroku.

- # zasadny
- # częściowo zasadny
- # niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego zarzutu. Brak dokładnego sprecyzowania żądań skazanego uniemożliwił szczegółowsze odniesienie się do nich. Sąd Okręgowy ograniczył się więc jedynie do stwierdzenia, że w jego ocenie wydany w tej sprawie wyrok łączny jest sprawiedliwy.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy w całości.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Powodem utrzymania wyroku w mocy jest całkowita niezasadność zarzutów apelacji obrońcy, oraz apelacji własnej skazanego, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę albo uchylene wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.	

0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiąże o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		

0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	<p>Zgodnie z art. 616 § 1 pkt 1 do kosztów procesu należą koszty sądowe, którymi są m.in. wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania (art. 616 § 2 pkt 2 kpk). Jednym z wydatków Skarbu Państwa, na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk są wypłaty dokonane z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokatów lub radców prawnych.</p> <p>Obrońca skazanego został mu przydzielony z urzędu, a wniósł w apelacji o zasądzenie od Skarbu Państwa zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej M. M.w postępowaniu odwoławczym. Przytoczone wyżej przepisy stanowią podstawę prawną orzeczenia uwzględniającego to żądanie. Wysokość kosztów adwokata została ustalona w oparciu o § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3 oraz § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714).</p>
3.	<p>Zgodnie z art. 634 kpk jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem I instancji.</p> <p>Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy opierając się na dyspozycji przepisu art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa</p>

kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. M. M. nie posiada żadnego majątku, dopiero od niedawna jest zatrudniony na terenie jednostki penitencjarnej, ma do wykonania obowiązek naprawienia szkody w kwocie 668 zł, z którego jak dotychczas się nie wywiązał. Ta trudna sytuacja materialna przemawiała za zwolnieniem skazanego od kosztów sądowych za postępowanie apelacyjne, tym bardziej, że w skład tychże kosztów wchodzi przysądzone, a wyłożone przez Skarb Państwa wynagrodzenie dla obrońcy z urzędu

7. PODPIS

Mariusz Sygrela Hanna Bartkowiak Ewa Taberska